

Anmeldelse: DANMARKS BREDTÆGER, RANDTÆGER OG ILDTÆGER

Bog anmeldelse: Ole Fogh Nielsen & Lars Skipper 2015: Danmarks bredtæger, randtæger og ildtæger. - Danmarks Dyreliv, bd. 13. Apollo Booksellers. 202 s. 300 kr. (vejledende).

”Hvad er det, der er pansret, er stor (for sin gruppe), har en lang snabel, ofte har store tænder stikkende ud foran samt seks ben?” Vittigheder og gåder var vitterlig ikke ret gode i min 60'er-barndom, og dengang ville svaret ha' været ”En elefant, det med de seks ben er bare for at gøre det sværere!” Nu er svaret faktisk ”bredtæger!”, som der lige er kommet en vidunderlig, både klassisk og moderne bog om fra Apollo-serien ”Danmarks Dyreliv”. Serien er, som jeg fromt ønskede i anmeldelsen af Hermansens ”Dagsommerfugle i Danmark” (nr. 11; 2010) kommet op i gear igen med Lars Skippers ”Danmarks blomstertæger” (nr. 12; 2013) og nu denne - om de populære bredtæger, ofte endda store og flotte insekter.

Bogen viser, hvad bøger endnu kan bedre end hjemmesider: Dels er layout, sprog og indhold langt bedre checket (fordi tryk er så definitivt) og dels er overskueligheden via bladring så god. Bogen virker robust med hårdt vandafvisende omslag, og bør derfor (trods de 700 gram og 16 x 25 cm) hives med i feltryksækken. Bliver den så slidt op af brug, har man råd til genkøb, da bogen kun koster 300 kr (og ikke 299,95 kr, jubi). Det er endnu engang pga tilskud fra Gott-sei-Dank onkel Aages fond. Hvor ville dansk naturhistorie være henne uden AVJF?

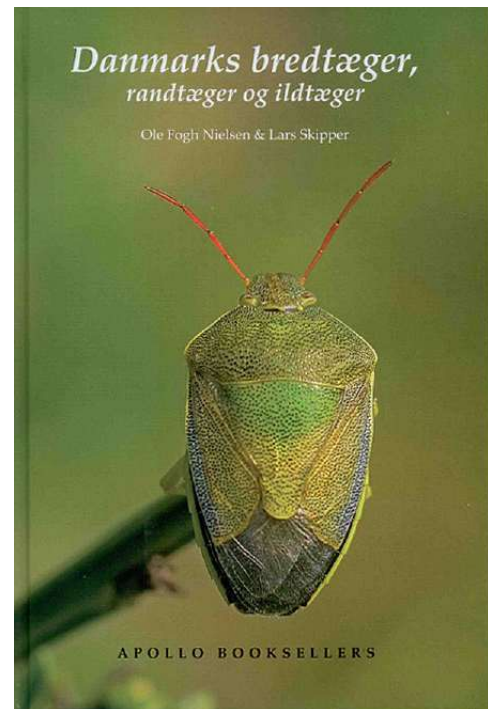
Forord og generelle tekster går fra s. 7-43, hvor noget er bedre end andet (største trussel mod overdrev er næppe ”tilplantning”, som er §3-ulovlig, men nok ”tilgroning”). På s. 44-195 følger så essensen, nemlig beskrivelserne af de 73 arter med nøjagtig to forrygende sider til hver. Disse artsbeskrivelser er et scoop: Helt ens og standardiserede for alle arter, alt er på et og samme opslag. Al info er på venstresiden, på højresiden kun fotos. På venstresiden: Foroven et smalt ”bånd” med nyttig blad-farvekode til undergruppe (fx de seks arter af Tornben er lyslilla), artens nr., dansk navn og videnskabeligt navn (autor) og endelig imago set oppefra i virkelig (lille) størrelse. Forneden et lidt bredere ”bånd”, altid med udbredelses-

prikkort tv. (20x20 km UTM, af Søren Tolsgaard) og th. med det klassiske lige-oppefra foto af typisk imago (som set i insektkassen). Sørme om ikke lige forekomsten i nabolandene er kommet med i en diskret grå bjælke under kortet, overskuelige koder med fx P for Polen. Sørme om ikke sæson-forekomsten af hhv. nymfer (foroven) og adulte (forneden) er kommet med i en tilsvarende bjælke, der helt til højre flankeres af artens rødlistestatus, fx Stregtæge (*Jalla dumosa*) med ”truet” (EN).

Brødteksterne kører så i et bredt midterbånd i to spalter med udseende, forveksling, habitat, biologi samt udbredelse og sjældenhed. Alt om dén art – i én overskuelig maggiterning men flot og lækkert uden at fremstå proppet. Det bør inspirere denne series layout fremover.

Højresiden har altid et meget stort flot foto af adult i fuld sidebredde (og det fortjener de), og derunder 2, nogen gange 3-4, mindre fotos – typisk af fx hun og nymfe. For særligt svære arter kan det dog være detailfotos af skilletræk, fx ved bispetæger eller kanttæger. Det fungerer. Ved kanttægerne var der nostalgi i gensynet med *Rhopalus parumpunctatus*, som jeg og Søren Tolsgaard sad og baksede med i tægekasserne på Naturhistorisk Museums loftskamre ca. 1990 for at blive fortrolige med nøglekaraktererne. Det hjalp jo ikke, at vi ikke stolede på nåledyrenes ældgamle etiketter. Havde vi blot haft denne bog.

Side 190-195 giver på tre dobbelttopslag alle 73 arter, set dorsalt og alle forstørret op til 4 cm, så man her let kan checke første bud på en identifikation (faktisk længde og ikke forstørrelsen står dog klogt ved artsnavnet). Den afsluttende systematiske oversigt giver dog intet, bogen ikke allerede har givet. Distriktkataloget giver flot på to siders opslag overblikket over arternes forekomst i 11 faunistiske distrikter og (igen) deres rødlistestatus, mens dobbelttopslaget

”Levesteder” giver 1-8 habitattyper, de typisk kan findes i. Nyttige overblik. Jeg savner her et helsides Danmarkskort, der viser fundtætheden for arterne – de kort, der efter behag kan opfattes som ”artsrige tæge-egne” eller ”områder, hvor mange tægesamlere har sommerhus”. Der er tabellen over faunadistrikterne for upræcis. Flere gange har jeg brokket mig over manglen på bestemmelseshjælp for kyndige begyndere – også her. Dels hvordan man skiller disse tæger fra især blomstertægerne, fx de små kanttæger fra græstægerne. Det nævnes slet ikke. Dels kan man godt lave quick-and-dirty-nøgler, der fx gør opmærksom på scutellums størrelse, pronotum med spids sidetorn, røde farver, osv). Det kan understøtte arts-bladringen i fotooversigten, hvor man ved mange arter ikke skal hænge sig for meget i farverne – fx bliver mange grønne farver brunlilla omkring overvintringen.

Men en flot og nyttig bog. Jeg fandt kun en stavfejl (i en overskrift – plejer at skyldes layouteren). Perfekt meget information i et luftigt og overskueligt layout. Flotte dyr og meget meget flotte fotos. En stærk invitation til at kigge på bredtæger. Jeg giver den gladelig seks ud af seks maxillarpalper.

Af Jens Reddersen